

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De Beato Vitale Abbate Saviniacensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

gram sanitatem recuperarunt, interque eos claudus gradiendi facultate donatus. Postridie, matutinarum tempore, surdus auditum consecutus est : alius a primo suo ortu mutus loqui ac collaudare Deum cepit : energumenus ab infami hospite liberatus : cæcus, dum Missæ sacrificium Aldricus offerret, visum recepit. Quæ non tam S. Juliani meritis, quam Aldrici precibus tribuenda sunt; testante Deo quam sibi doctrina ejus ac vita, tot piis sanctisque operibus cummulata, placerent. Tandem cum quatuor et viginti annis diocesim suam anectens ac feliciter administrasset, r lenta febris exhaustus obiit, sepultusque est vii Januarii in D. Vincentii templo, ac vitam cepit vivere cum Christo beatam ac immortalem, cui sempiternus sit honor et gloria, Amen.

a Franconem I ait *Claudius Robertus* sedisse annis xxii, mensibus iii, diebus iii. Franconem II, annis xvi, mens. v, dieb. xv, unde sequetur, non potuisse a Francone II, institui Aldricum, ac deinde ad Caroli Magni aulam venire; nisi vel post Franconis mortem diu vacasse Sedem dicamus, vel certe ab eo institutum vivo etiamtum Francone I.

b De eo xxviii Januar. obiit an. dcccxiv.

c Celebris in Gallia Belgica urbs, inter Coloniam et Trajectum Mosæ.

d Obiit *Gondulphus* anno dcccxxiii.

e Ea est *Cathedralis*.

f *Drogo Caroli Magni filius naturalis, sub canonico habitu nobilissime vivens, unanimi Cleri ac populi consensu electus est Episcopus, eodem anno.*

g *Alis etiam Lantrannus, et Landrannus dicitur. Numeratur inter Missos Dominicos Ludovici Pii, post Concilium Attiniacense ann. dcccxxii habitum. Iterum in Capitulari III, anno dcccxxviii capitulo I, nominatus reperitur, et in Conc. Parisiensi vi an. dcccxxix, ac tandem in depositione Ebbonis ad Theodonis villam.*

h *Vicus est ad lævum Sartæ fluvii latus, supra Cenomanorum urbem.*

i *S. Juliani vitam dabimus xxvii Januarii.*

k *Vulgo id cœnobium S. Juliani de Prato dicitur: est monialium Ordinis S. Benedicti.*

l *Coluntur xix Junii.*

m *Et die adnotatur ea translatio in Martyrologio Germanico, et Usuardi aucto a Carthus. Colon. itemque in edito Parisiensi an. mdxxxvi.*

n *Sarta Alençonium, post Cenomanorum urbem alluit; ac deinde Medunæ permistus in Ligerim se exonerat.*

o *Est id juxta urbem; nunc congregationis Casalensis, ut testatur Cl. Robertus.*

p *Normanni circa S. Aldrici ætatem maritimas Gallia provincias infestaverunt, ut videre est apud du Chesne in Normannicis. q Id anno dcccxxxiii contigit.*

r *At supra dictum est paralyti confectum; nisi, quia ea fuisse videtur diuturnior, febris etiam accesserit.*

DE S. ANASTASIO SENONENSI ARCHIEP.

CIRCITER
AN.
DCCCCLXXIX.
VII JANUARI,
S. Anastasii
natalis.

Senonensis in Gallia Archiepiscopus LX memoratur a Claudio Roberto, Joanne Chemu, et Demochare, Anastasius. Hunc Andreas Saussayus in Supplemento Martyrologii Gallicani inter Sanctos commemorat, his verbis: Apud Senonas S. Anastasii Episcopi et Confessoris, sanctitatis et abstinentiæ exemplis ac meritis clari.

2 De eo hæc tradit anonymus monachus S. Mariani in sua chronologia: Archembaldo mortuo eligitur Anastasius vir Deo dignus. Hic miræ sanctitatis et abstinentiæ fuit, vigiliarum amator continuus, et eleemosynarum distributor largissimus. Clericorum nutritor, monachorum potissimum venerator. Hic ab illo die quo Sacerdotium sumpsit usque ad finem vite carnem non comedit, nec indutus est lino, sed semper usus est cilicio. Huic B. Savinianus apparuit comminans et contestans, ut ecclesiam S. Petri restrueret. Tunc sanctus Præsul locum sanctum reparare cepit, monachos revocare, terras prædiæque redimere. Ecclesiam quoque S. Stephani perfecte reparasset, nisi citius ex hoc mundo migrasset. Qua nocte autem obiit, cuidam germanæ ipsius sanctimoniali in monasterio S. Farae Angelus Domini apparuit, dicens: Sciatus hæc nocte S. Anastasium ad Dominum migravisse;

Abstinentiæ,
aliæque virtu-
tes.

Publica opera.

surgite itaque et hymnos Domino decantate. Quæ surgentes et diem notarunt et horam, et ita invenerunt factum, sicut ab Angelo fuerat nuntiatum. Post S. Anastasium Sevinius præfuit, vir Deo devotus. Ita ille; ac paullo post: Hic jaeturam monasterii S. Petri vivi, quam Anastasius prædecessor suus relevare cœperat, in pristinum restituit statum. Est monasterium hoc longe antiquissimum, vulgo S. Pierre le vif, et S. Pere. De eo xxvi Augusti in vita S. Ebbonis, et alibi agemus.

3 S. Savinianus sive Sabinianus, Senonum Apostolus, celebratur in Martyrologio Romano xxxi Decembris; nos de eo agemus xix Octobris. S. Stephani Metropolitana ecclesia, quam Anastasius reparare cupiebat, incensa et eversa erat sub Archembaldo, restaurata a Sevino. De S. Farae nobilissimo monasterio agemus in ipsius vita vii Decembris.

4 S. Anastasium sedisse ait Cl. Robertus annos x, mensem I, dies xiii, obiisse anno dcccclxxviii. Sed ut sibi constet, cum dicat decessisse Archembaldum anno dcccclxxviii intelligenda hæc sunt veteri more Gallicano, quo annum a Paschate auspicabantur; atque ita ordinatus dicitur Anastasius anno dcccclxxviii, die xxiv, vel xxv Novembris, obiisse vii Januarii an. dcccclxxix, qui tum usque ad Pascha censebatur dcccclxxviii.

Mors ab An-
gelo alibi nun-
tiata.

DE BEATO VITALE ABBATE SAVINIACENSI.

CIRCA
AN. CHR.
MCCX.
VII JANUARI,
Vitalis na-
talis.

Vitalis Abbatis Saviniacensis natalem hodie refert Chrysostomus Henricus in Menologio Cisterciensi his verbis: Saviniaci in Gallia B. Vitalis Abbas, qui virtutibus et miraculis celebris e vita discessit. Andreas Saussayus in Martyrol. Gallicano, eodem die: Pio hodie exitu decessit venerabilis memoriæ Vitalis Abbas Saviniaci Ord. Cisterc. virtutibus et signis egregie decoratus. Et quidem solum inter Pios, quibus nullus adhuc publicus decretus sit cultus, commemorat Vitalem Saussayus. At solemniter ab Episcopis elevatum ejus corpus, indubie ad aliquam venerationem, testatur Hugo Menardus, qui Kalendis Maii ista habet in suo Martyrologio: In territorio Abrincensi elevatio Sanctorum Saviniacensium, nempe Vitalis, Gaufridi, Guillelmi Abbatum, Petri et Hamonis monachorum. Libro deinde 2 Observationum ista scribit: Horum beatorum Abbatum et monachorum Sa-

Translatio.

viniacensis cœnobii corpora honorifice elevata sunt, et reposita in quodam loco ejusdem cœnobii, ab Episcopis Cenomanensi, Abrincensi, et Redonensi: in ejus memoriam fit quotannis in eodem cœnobio solemnis processio Kalendis Maii. Subdit deinde de singulis plura. Andreas Saussayus eodem die illius translationis meminit, sed Vitalis nomen omittit. Est Saviniacum, sive, ut infra vocatur, Savineium, vulgo Savigny, in confinio Normanniæ, Britannia, Cenomania, et Andium, situm, ut testatur Cl. Robertus, unde hæc translatio a vicinis Episcopis facta, Rhedonum, vulgo Rennes in Britannia, Cenomanorum, et Abrincatum in Normannia, vulgo Auranches, cujus et diocesi continetur cœnobium; conditum, ut ait Menardus, ann. mxxii. Radulpho Barone Fulgeriarum ad id facultates suas conferente.

2 De hoc fortassis Vitale Abbate agit ms. Florarium

XXIX

EX VARIIS. XXIX *Januarii, his verbis* : Ipso die B. Vitalis Abbatis. *Et Carthus. Colon. in Addit. ad Usuardum, Vitalis Abbatis. Ejus vitam breviter describit Ordericus Vitalis lib. 8 Ecclesiasticæ histor. Venerandus Vitalis, qui quondam fuerat Roberti Comitis Moritolii Capellanus, et apud Moritolium S. Ebrulfi Canonici sæcularium curarum ac divitiarum depositis oneribus, leve jugum Christi per Apostolorum vestigia ferre decrevit, et in desertis locis aliquamdiu cum religiosis quibusdam habitavit. Ibi mollioris vitæ pristinas consuetudines edomuit, et rigidioris observantiæ cultus edidit. Denique Savineium vicum, ubi antiquorum ingentes ædificiorum ruinae apparent, consideravit, sedemque sibi suisque ad habitandum elegit, et in contiguo saltu monasterium in honore sanctæ et individuae Trinitatis condere cepit. Ritus Cluniacensium, vel aliorum qui monachilibus observantiis jamdudum mancipati fuerant, imitatus non est; sed modernas institutiones neophytorum, prout sibi placuit, amplexatus est.*

Prædica-
tio fractu.
Isa. 58. 1.

Occulta pec-
cata aperit.

Pie moritur.

3 Hic eruditione litterarum erat apprime imbutus, fortitudine ac facundia præditus, et ad profereudum quidquid volebat animosus : non parcens in populari sermone infimis nec potentibus, quasi tuba exaltabat vocem suam, juxta Isaia vaticinium, annuntians populo Christiano scelera eorum, et domui Jacob peccata eorum. Reges igitur Ducesque reverebantur illum. Plures turbæ manicabant ut audirent verba ejus : quæ postmodum auditis ab illo latentem olim actis facinoribus, lugubres et confusæ redibant a facie ipsius. Omnis ordo intrinsecus pungebatur ejus veridicis allegationibus. Omnis plebs contremiscebat coram illo ad correptiones ejus, et uterque sexus rubore infectus verecundabatur ad impropria illius. Nuda quippe vitia manifeste premebat, et occultorum conscios probros redargutionibus stimulabat. Sic nimirum superbos athletas et indomitos vulgi cæsus plerumque comprimebat, atque locupletes heras Sericis vestibus, et Canusinis pellibus delicate indutas trepidare cogebat, dum verbi Dei gladio in scelera sæviret, et spurcitiis pollutas conscientias valde feriret, grandisonoque divinæ animadversionis tonitruo terret. Solers itaque seminiverbius multis profuit, multos secum aggregavit.

4 In cœnobio, quod construxerat, per annos vii Deo militavit, et usque ad bonum finem bonæ vitæ permansit. In Oratorio post aliquantam ægritudinem, in qua fideliter confessus fuerat, et sacræ Communionis viaticum devote perceperat, ad matutinos de sancta Virgine Maria Lectori poscenti benedictionem

dedit, et a cunctis qui aderant dicto, Amen, mox spiritum exhalavit. Quo defuncto Bajocensis Goisfredus, ac Cerasiacensis monachus successit, qui et ipse immoderatis adventionibus studuit, durumque jugum super cervices discipulorum aggregavit. Hæc Ordericus. Robertus ille Moretolii Comes frater uterinus fuit Guillelmi I, Angliæ Regis, ut idem refert Ordericus lib. 7. S. Ebrulphus, in cuius Ecclesia Canonicus fuit Vitalis, colitur xxix Decembris. Ordericus instituti Cisterciensis sectatores neophytos vocat; in quos, uti et plures alii monachi sub ipsa Ordinis initia, haud satis æquus fuit. Goisfredus, sive Gaufridus, ut eum vocat Saussayus, aut Gaufridus ut Menardus, antea monachus fuerat in monasterio S. Vigoris de Cerasayo, vulgo Cerisy, in diocesi Bajocensi.

5 Guillelmus Neubrigensis lib. 1 de rebus Angliæ. cap. 15 de Vitale quoque ista scribit : In transmarinis partibus, sicut a majoribus accepi, tres memorabiles viri uno tempore fuere, scilicet Robertus cognominatus de Arbusculo, Bernardus, et Vitalis. Hi non ignobiliter eruditi et spiritu ferventes circuibant per castella et vicos, seminantesque secundum Isaiam super omnes aquas, de conversione multorum fructus uberes colligebant, pio inter se placito constituto, quod Robertus quidem feminarum communi labore ad meliora conversarum sollicitudinem gereret, Bernardus vero et Vitalis maribus propensius providerent. Robertus itaque famosissimum illud monasterium feminarum de Fonte Ebraudi construxit, et regularibus disciplinis informavit. Bernardus vero apud Tyrocinum, et Vitalis apud Saviniacum Monachis regulariter instituit, suos quisque ab aliis per quasdam præceptorum proprietatis distinxit. Cumque ex his tribus quasi radicibus servorum atque ancillarum Dei per diversas provincias religiosa germina pullularent, quidam Saviniacenses monachi Bellelandam nostram condiderunt. Paulo deinde inferius ait, Saviniacenses per cujusdam Abbatis religiosam instantiam in ritus Claravallenses transiisse. Imo Menardus Constitutiones a Vitale ad similitudinem Cisterciensium conditas testatur.

6 De Roberto de Abresello, vel Abrissellis, vel ut hic vocatur Arbusculo, ægemus xxx Augusti; ubi et de celeberrimo monasterio Fontis Ebraudi, aut ut hic dicitur, Ebraudi. De Bernardo, et monasterio Sanctæ Trinitatis de Tironio, xiv Aprilis. Bellelanda monasterium fuit in diocesi Eboracensi, vulgo nunc Biland, unico milliari distans a Neuburgensi, in quo Guillelmus Neubrigensis se a puero educatum scribit.

Bernardus de
Tironio, et
Robertus de
Abresello,
ejus socii.

Isa. 32. 20.

Monasterium
singuli stru-
unt.

DE S. CANUTO LAWARDO

REGE OBOTRITORUM DUCE SLESWICENSI.

§ I. Canuti genus, sanctitas.

ANNO
MCXXXIII.
VII JANUARI.
S. Canutus
nepos alterius
S. Canuti.

Duo fuere Canuti Reges, in Sanctorum numerum publica Ecclesiæ auctoritate relati : prior tabulis Romani Martyrologii ad vii Id. Januarii inscriptus, colitur x Julii, quo die ejus dabimus vitam; alter hoc die coli, rursumque xxv Junii, ab Ecclesia Sleswicensi aliisque consuevit. Prioris hic nepos ex fratre, non filius fuit, ut existimavit Baronius, qui ad an. MCLXIV num. 50 scripsit Valdemari patrem hunc juniorem, avum alterum seniore Canutum exitisse.

2 Genus Canuti utriusque fusius Danicarum rerum Scriptores deducunt : nobis sat fuerit verbo indicasse; quo melius, quæ mox dicentur, queant intelligi. Canuti Magni (qui Angliam subjugavit, atque Ethelredi Regis viduam, S. Eduardi matrem, Emmam uxorem duxit, ut v Janu. in Eduardi vita narratum est) illius, inquam,

Canuti sorore Esthryta, sive Estride, natus est Sueno, cognomento Esthritius, post Magnum Norvagum S. Olavi filium, Daniæ Rex. Nullam is e legitimo thoro prolem suscepit, filios multos habuit naturales, e quibus omnino quinque post eum Daniæ Reges fuerunt, Haraldus, S. Canutus Martyr (B. Caroli Boni Flandriæ Comitis et Martyris, de quo n Martii, parens) Olavus, Ericus Bonus, Nicolaus. Erixi Boni filius fuit S. Canutus. Nicolao Daniæ Rege (cujus filius Magnus S. Canutum occiderat) a Jutis in ultionem illius cædis interfecto, regnum obtinuit Ericus Emund, Erixi Boni filiusnotus, qui Magnum fratris sui S. Canuti interfectorem bello vicit peremitque. Erico successit Ericus Lam, Annæ sororis filius; huic Sueno natus Erico Emundo, Eschylli interfecto, qui a suis coactus regni consortes admittere Canutum Magni filium, Nicolai nepotem, et Walde-
marum S. Canuti filium, Erixi Boni nepotem, Canu-
tum